

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Vliv Cádizské ústavy na ústavní listiny bývalých španělských kolonií v Latinské Americe a zvláště Peru

Diplomantka: Barbora Řeháková, R19M0501P

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Bc. Jan Podola, Ph.D.

Barbora Řeháková si téma diplomové práce zvolila sama, a to i z důvodu znalosti jazyka užívaného v dané geopolitické oblasti. S výběrem problematiky dobře udělala. Nejen proto, že právně-historických pojednání z Latinské Ameriky není mnoho, ale i z důvodu, že v současné době se objevuje potřeba znovu zkoumat koloniální jevy v souvislosti s přechodem od unilaterálního světa k multipolárnímu, jehož jsme v dnešním světě s největší pravděpodobností přímými účastníky.

Proto je vhodné, že studentka zahrнула do práce potřebný kontext spočívající v zařazení kapitol týkajících se vzestupu Španělska jako koloniální mocnosti. Přeci jen to bylo Španělsko (spolu s Portugalskem), které započalo věk dělení světa mezi evropské státy. Diplomantce tento postřeh neunikl, výstižně v tomto směru odkazuje na obsah smlouvy z Tordesillas. Vymezení sfér zájmu znamená pro Španělsko období *zlatého věku* (Siglo de Oro), které znamenalo nejen příliv komodit dovážených z kolonií, ale také rozkvět v oblasti kultury (Pedro Calderón de la Barca). K počátkům kolonizace zbývá dodat, že ta mohla započít v době, kdy byla dokončena reconquista. V práci následuje vymezení oblastí, do kterých Španělé pronikali, včetně nutnosti je získat na místním obyvatelstvu. Jsou tak popsány též okolnosti, za jakých Španělé získali oblast, která je dále zkoumána v diplomové práci, tedy Peru. Pozornost je věnována i výstavbě koloniální správy na získaném území. To umožňuje vytvořit si představu o tom, jak ustavení této správy ovlivnilo pozdější vývoj.

Má-li práce pojednávat o vlivu cádizské ústavy na ústavní listiny bývalých španělských kolonií, je pochopitelné, že v práci čtenář nalezne též pasáže o ústavním vývoji

v samotném Španělsku od Bayonnských statut, k již zmiňované ústavě z Cádizu. Stěžejní v tomto smyslu je část věnující se rozboru textu ústavy. Dále je z hlediska diplomové práce důležité také to, že ústava se vztahuje na území celé říše rozkládající se na několika kontinentech včetně Jižní Ameriky, která je hlavní zkoumanou oblastí v předkládané diplomové práci.

V následující kapitole se popisuje cesta k první ústavě Peru. Diplomantka ukazuje, jakým způsobem ovlivnila španělská koloniální politika vývoj v Peru až do vyhlášení nezávislosti. Poté je představena samotná ústava a podává se její rozbor. Ústava zavádí dělbu moci.

Z hlediska naplnění zadání je důležitá kapitola věnující se komparaci ústavy z Cádizu a první ústavy Peru. Diplomantka správně dovozuje, že je to právě předchozí španělská přítomnost, jež měla významný vliv na podobu peruánské ústavy. Bezprostředně je toto potvrzeno převzetím řady institutů z cádizské ústavy. Jinak je ústava Peru svébytným textem, který je přizpůsoben místním podmínkám. Pochopitelně odmítá monarchii a jasněji definuje občanská a politická práva jednotlivce.

Naposledy se práce zabývá vlivem cádizské ústavy na ústavní vývoj v celé Latinské Americe. Kapitola předkládá přehledná a srozumitelná obecná hodnocení oblastí veřejného a politického života, do jejichž vývoje cádizská ústava promluvila. Jde především o princip dělby moci, prohloubení samosprávy, celkové demokratizace a zavádění liberálních institutů jako je svoboda tisku apod. V oblasti náboženské se jako jediné vyznání připouští katolicismus. Zde je nejlépe vidět, jaký vliv zde Španělsko zanechalo.

Celkově lze hodnotit práci příznivě. Na jejím základě čtenář získá dobrou představu o uspořádání španělských kolonií, jejich vývoji od počátků kolonizace až do získání nezávislosti. Na příkladu Peru pak i představu o tom, jakým způsobem byl na ústavní úrovni položen rámec nově vzniklých nezávislých států.

Na závěr zbývá dodat, že práce prošla kontrolou a neobsahuje shodu s jinými již obhájenými kvalifikačními pracemi. I z tohoto pohledu lze zdůraznit originalitu a přínos práce.

Tuto poznámku lze učinit i s vědomím toho, že ústava z Cádizu z dobrých důvodů nezůstala nepovšimnuta (srov. Andrš, J.: *Cádizská ústava z roku 1812*, Diplomová práce, Plzeň 2014.). Přínos předkládané práce tak lépe vynikne, když k problematice samotné ústavy z Cádizu přistoupí též dopady jejího přijetí na vývoj španělských kolonií i na jejich základě vznikajících nezávislých států.

Též po formální stránce práce splňuje předepsaná kritéria, proto ji **doporučuji** k obhajobě.

Při obhajobě by se studentka mohla zaměřit na to, jaký jiný ústavní text byl inspiračním zdrojem pro cádizskou ústavu a proč a dále na problematiku úpravy občanských práv v obou ústavních textech.

V Plzni dne 12. 4. 2024

JUDr. Bc. Jan Podola, Ph.D.